

ОБІЗНАНІСТЬ МОЛОДІ У ПИТАННЯХ ВІЛ/СНІДУ

О. А. Полоз

Комунальний заклад «Олександрійський медичний фаховий коледж»

У статті висвітлено результати дослідження про рівень знань студентів медичного коледжу стосовно ВІЛ/СНІДу, способи передачі та профілактики, а також ставлення до ВІЛ-інфікованих.

THE AWARENESS OF THE YOUNG PEOPLE IN THE QUESTIONS OF HIV/AIDS

O. A. Poloz

Municipal Institution "Olexandriya Medical Professional College"

The article highlights the results of the study about knowledge level of the students of the medical college on HIV/AIDS, the way of transmission and prevention and the attitude towards HIV patients as well.

Вступ. Епідемія ВІЛ/СНІДу в Україні набула найбільших у Європі масштабів. Розвиток епідемії продовжує випереджати темпи боротьби з нею.

У жовтні 2020 р. в Україні офіційно зареєстровано 1 244 нових випадки ВІЛ-інфекції, у 268 пацієнтів діагностовано СНІД, а 160 людей померли від СНІДу [1].

На жаль, Україна вважається країною з дуже високою інфікованістю вірусом, її середовище характеризується високим рівнем поширеності, й він може розповсюджуватися швидко, особливо серед молодих людей.

Тому обізнаність молоді щодо шляхів передачі ВІЛ та заходів профілактики ВІЛ/СНІДу є надзвичайно важливим фактором у боротьбі з поширенням цієї хвороби.

Основна частина. На сьогодні у світі понад 33,0 млн осіб інфіковані ВІЛ, з яких 2,2 млн – підлітки. Молодь є основною епідеміологічною групою щодо ВІЛ [4].

За даними епідеміологів, більшість випадків захворювання на ВІЛ відбувається від безладних статевих зв'язків. Також небезпечними групами ризику щодо ВІЛ-інфікування є ін'єкційні наркомани, проститутки. Передача ВІЛ від матері до дитини за останні кілька років також зростає [3].

З метою з'ясування рівня обізнаності молоді щодо питань ВІЛ/СНІДу серед студентів Комунального

закладу «Олександрійський медичний фаховий коледж» було проведено анкетування.

Дослідження проводили за спеціально розробленою анкетною, що містила 30 запитань. Опитано 240 респондентів – студентів I–IV курсів Комунального закладу «Олександрійський медичний фаховий коледж».

Всього в анкетуванні взяло участь 240 студентів. Серед респондентів осіб віком 15–16 років (I–II курси) було 89 (37 %), 17 і більше років (III–IV) – 151 (63 %).

Поділ респондентів за статтю був таким: 47 юнаків і 193 дівчини. Із них I–II курси – 18 юнаків (20 %) і 71 дівчина (80 %); III–IV курси – 122 дівчини (81 %) і 29 юнаків (19 %).

Як свідчать результати опитування, більшість опитаних студентів (64 %) вважає, що володіє достатньою інформацією про ВІЛ/СНІД (етіопатогенез, клінічна картина, діагностика, лікування, прогноз, профілактика), із них 27 % – респонденти I–II курсів і 86 % – III–IV курсів. Разом із тим, 36 % недостатньо обізнані в цьому питанні. Із них 73 % – студенти I–II курсів і 14 % – студенти III–IV курсів, що свідчить про те, що під час навчання студенти-медики набувають більше знань, досвіду і навичок щодо проблеми (табл. 1).

Дослідження показало, що більша частина опитаних (251 (90 %)) розуміє різницю між ВІЛ та СНІДом, і лише 26 респондентів (10 %) не мають відповіді.

Таблиця 1. Фрагмент опрацьованої анкети
Чи володієте Ви достатньою інформацією про ВІЛ/СНІД
(етіопатогенез, клінічна картина, діагностика, лікування, прогноз, профілактика)?

Варіант	Кількість відповідей	Частка, %	Кількість відповідей	Частка, %	ЗКВ	Частка, %
Курс	I-II	I-II	III-IV	III-IV		
Так	24	27	130	86	154	64
Ні	65	73	21	14	86	36
Утрималось	0	0	0	0	0	0
Всього	89		151			
Разом					240	100

Незначна більшість респондентів (125 осіб (52 %)) не брала участі в інтерактивних заходах (бесіда, тренінг, вебінар, круглий стіл, конференція тощо) на тему, що стосувалася ВІЛ/СНІДу, і 115 осіб (48 %) мали позитивну відповідь. Причому ці показники значно відрізняються залежно від курсу, на якому навчаються респонденти. Так, позитивну відповідь на це питання на I-II курсах дало 18 студентів (20 %) і 97 студентів (64 %) III-IV курсів. Це свідчить про те, що під час навчання в медичному коледжі студентів активно залучають до інтерактивних заходів на тему, що стосується ВІЛ/СНІДу.

Результати опитування показали, що проблеми ВІЛ/СНІДу майже не обговорюють у колі друзів. Про

це зазначили 232 респондента (97 %), і лише 8 респондентів (3 %) обговорювали з друзями проблеми, що стосуються ВІЛ/СНІДу. При дослідженні даного питання, на жаль, з'ясувалося, що значна більшість респондентів (221 (92 %)) не обговорювала цю проблему і в родинному колі.

Визначено, що більшість опитаних (199 (83 %)) знає шляхи передачі ВІЛ-інфекції, і 41 особа (17 %) не мають відповіді на це запитання. У ході аналізу дослідження було також зафіксовано відмінності в рівні поінформованості залежно від курсу респондентів. Можна відзначити, що студенти I-II курсів гірше обізнані щодо шляхів передачі ВІЛ-інфекції, ніж студенти III-IV курсів (табл. 2).

Таблиця 2. Фрагмент опрацьованої анкети
Чи знаєте Ви всі шляхи передачі ВІЛ-інфекції?

Варіант	Кількість відповідей	Частка, %	Кількість відповідей	Частка, %	ЗКВ	Частка, %
Курс	I-II	I-II	III-IV	III-IV		
Так	54	61	145	96	199	83
Ні	35	39	6	4	41	17
Утрималось	0	0	0	0	0	0
Всього	89		151			
Разом					240	100

Дослідження показало, що більшість опитаних (218 (91 %)) знає способи профілактики СНІДу, а 22 особи (9 %) не мають відповіді на це запитання.

Також простежується поінформованість в даному питанні залежно від курсу респондентів. Можна відзначити, що серед студентів I-II курсів зі способами профілактики ознайомлені 68 осіб (76 %), а серед студентів III-IV курсів 150 осіб (99 %). Незахищений секс, як один із способів зараження ВІЛ-інфекцією, визнали 95 % респондентів, і лише 5 % з них схилилися до іншої думки. Значна частина респондентів (87 %) вважає презерватив надійним захистом від інфекції, 5 % мають сумніви стосовно надійності його використання, а 8 % не мають чіткої відповіді. Необхідно

акцентувати увагу на тому, що мають можливість купувати презервативи самостійно та у достатній кількості лише 12 % респондентів. Тобто молодь не має можливості за потреби купувати засоби захисту (59 % респондентів відзначили високу вартість презервативів). Крім того, 32 % респондентів вказали, що соромляться їх купувати, а 9 % – на недостатність пунктів цілодобового продажу презервативів (рис. 1).

Опитування показало, що більшість респондентів (98 %) вважає за необхідне застосовувати медичним працівникам захисний одяг при виконанні маніпуляцій, і лише 2 % респондентів не мають відповіді на це запитання. Можна зробити висновок, що студенти медичного коледжу мають високу свідомість

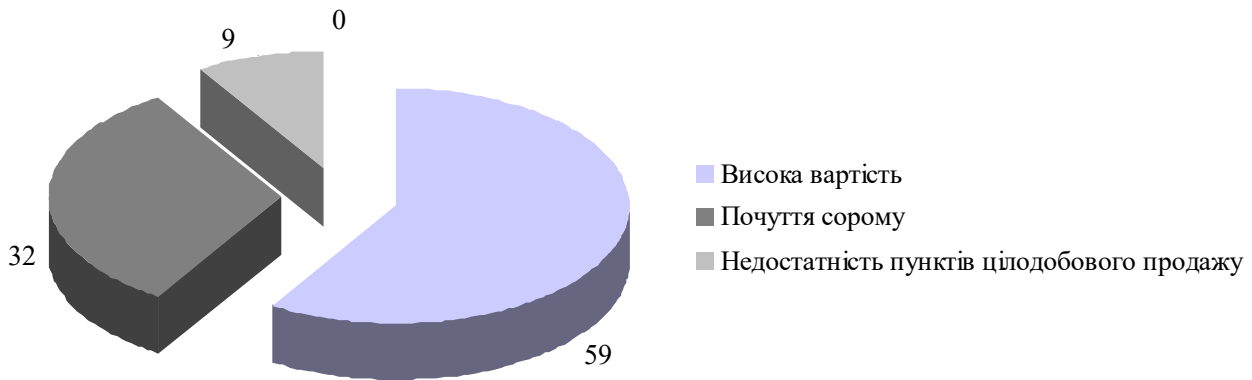

Рис. 1. Фактори, що перешкоджають молоді вільно купувати засоби індивідуального захисту, %.

та розуміють необхідність використання захисного одягу в практичній діяльності. Адже, 91 % респондентів зазначили, що будуть використовувати захисний одяг при виконанні маніпуляцій (табл. 3).

Таблиця 3. Фрагмент опрацьованої анкети

Чи будете Ви використовувати захисний одяг (рукавички, маски, екрани) при виконанні маніпуляцій?

Варіант	Кількість відповідей	Частка, %	Кількість відповідей	Частка, %	ЗКВ	Частка, %
Курс	I-II	I-II	III-IV	III-IV		
Так	79	89	140	93	219	91
Ні	0	0	0	0	0	0
Іноді	10	11	11	7	21	9
Утрималось	0	0	0	0	0	0
Всього	89		151			
Разом					240	100

За отриманими даними, можна зробити висновок, що попит на інформацію про проблему ВІЛ/СНІДу серед молоді є високим. Адже, більша частина опитаних (143 (60 %)) відчуває потребу поповнити свої знання з цього питання, особливо це стосується респондентів I-II курсів (60 %).

Досліджено, що більшість осіб (68 %) володіє інформацією, де можна пройти обстеження на наявність ВІЛ-інфекції, але простежується залежність

поінформованості від курсу навчання респондентів. Так, із 89 опитаних I-II курсів, лише 13 осіб (15 %) знають відповідь на це запитання.

Дослідження показало, що студенти медичного коледжу є досить толерантними стосовно людей, яких торкнулася проблема ВІЛ/СНІДу. Так, 65 % респондентів відзначили, що продовжать спілкуватися з ВІЛ-позитивним другом, 11 % припинять спілкування, і 24 % не мають відповіді на це запитання (рис. 2).

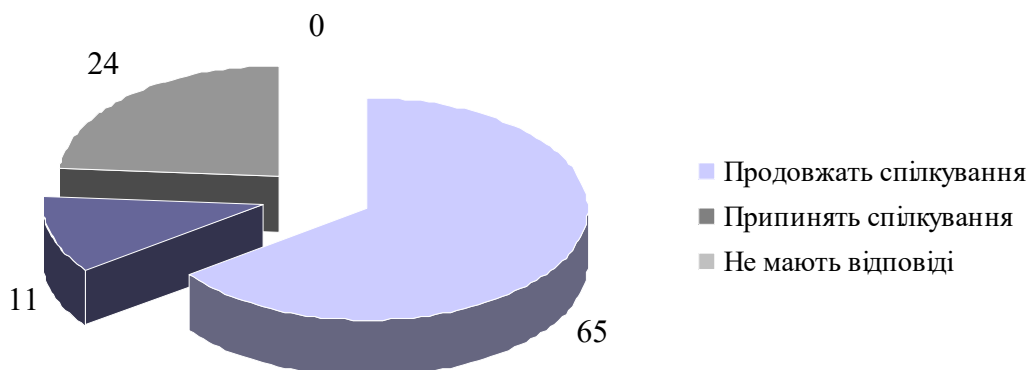

Рис. 2. Ставлення до людей, яких торкнулася проблема ВІЛ/СНІДу, %

Більшість респондентів (81 %) відповіла, що ВІЛ-інфіковані не потребують ізоляції від оточуючих, а 19 % мають протилежну думку. За результатами

дослідження, більшість респондентів (62 %) готова працювати з ВІЛ-інфікованими пацієнтами, 13 % не погоджуються, і 25 % не мають чіткої відповіді.

Висновки. У результаті проведеного дослідження визначено достатній рівень обізнаності студентів-медиків щодо запобігання інфікуванню та основні проблеми зниження ризику зараження ВІЛ. Ключова проблема полягає у незабезпеченості вільного доступу молоді до засобів індивідуального захисту

та недостатньому заохоченні підлітків до здорового способу життя засобами масової інформації. Вирішувати її необхідно комплексно, спільними зусиллями усіх дотичних суб'єктів та інституцій, змінивши політику протидії епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні у цілому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. ВІЛ-інфекція в Україні : інформ. бюл. / МОЗ України, Укр. центр профілактики і боротьби зі СНІДом, Ін-т епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л. В. Громашевського АМН України, ЦСЕС МОЗ України. – 2010. – № 34. – 41 с.

2. URL : <http://ukraids.gov.ua/> (сайт Українського центру профілактики і боротьби зі СНІДом).

3. ВІЛ-інфекція в Україні : інформ. бюл. [Електронний ресурс] / МОЗ України. – 2010. – № 32. – Режим доступу : <http://dssz.gov.ua>. – Назва з екрана.

4. Подростки групп риска: доказательная база для усиления ответа на эпидемию ВИЧ в Украине : аналит. отчет / ЮНИСЕФ, УИСИ им. А. Яременко. – К. : КИС, 2008. – 192 с.

5. Надання медико-соціальних послуг дітям та молоді на основі дружнього підходу : методичні рекомендації. – К., 2008. – 6 с.

6. Вместе против СПИД : пособ. / Республиканский центр профилактики СПИД, Министерство образования, ЮНИСЕФ, 2003.

7. Нормативно-правовий огляд щодо профілактики ВІЛ/СНІД та доступу до медико-соціальних послуг серед підлітків, у тому числі підлітків груп ризику. – К., 2012.

Отримано 23.04.21